

יום א', ט"ו בכסלו תשס"ה (28 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

בשעה שישבתי להכין את ה'דף' על **שבת זבולון** ליום חמישי האחרון, התלבטתי לגבי באיזה כיוון רציתי להציג את דמותו של הבן ה-10 של יעקב אבינו. לפני שהתחלתי לחקור אותו, היה נראה לי שמכל בניהם של יעקב ולאה, זבולון מייצג את השאיפה לחיות בשלום עם העולם החיצוני, אולי בדומה ליוסף מבין בניהם של יעקב ורחל. ואולי זו גם הסיבה שחז"ל סבורים שזבולון התנגד למכירה של יוסף, עליו נלמד בפרשת השבוע, פר' **וישב**. [אגב כך, תמיד טוב לדבר רק טוב על עם ישראל, אך השבוע כדאי לעשות מאמץ מיוחד...]

לבסוף ההחלטה היתה לחלק את הנושא – וקודם כל להדגיש את האהבה והאחוה הפנימית בין זבולון ליששכר כדבר ראוי ללמוד ממנו בפני עצמו, וגם כמודל לחיקוי לנו – צאצאיהם של שבטי ישראל. כפי שמעיד אחד הקוראים:

שמחתי על הדף של היום. חבל שרבים מתלמידי הישיבות של היום לא מיישמים את הכתוב בהעברה ולימוד למען הציבור כולו. כך גם לא היו מצטיירים בעיני רבים במדינה כפרזיטים, המשתמשים בלימוד כתירוף להשתמט מחובות אזרחיות ולחיות על חשבון הכלל.

זו אינה התמונה השלמה – לא של זבולון, ולא של הציבור היהודי של היום. לבל נשכח – כפי שהצגנו את הדברים ב'דף' – החובה ללמוד תורה מוטלת על כל אחד ואחד(ת) מבני ישראל, ועל חלוקת התפקידים במגזר הציבורי, עוד נשוחח...

אך באשר לזבולון עצמו, רש"י מגלה לנו פן מעניין ביותר על עם ישראל דרך האישיות של זבולון. בברכתו של משה לזבולון, לפני פטירתו, הוא אומר: **"עמים הר יקראו, שם יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים יינקו ושפוני טמוני חול"**. [דברים ל"ג 19], על כך מסביר רש"י: על ידי פרקמטיא של זבולון תגרי [=סוחר] אומות העולם באים אל ארצו ... ואומרים, 'הואיל ונצטערנו עד כאן, נלך עד ירושלים ונראה מה יראתה של אומה זו ומה מעשיה. והם רואים כל ישראל עובדים לא-לוה אחד ואוכלים מאכל אחד – לפי ש[אצל] הגויים אלוהו של זה לא כאלוהו של זה ומאכלו של זה לא כמאכלו של זה. והם אומרים: אין אומה כשרה כזו! ומתגיירים שם, שנאמר **"שם יזבחו זבחי צדק"**.

מה שרומז כאן רש"י הוא שהפעילות המסחרית של זבולון אינה חד-סטריית, לא רק שהוא יוצא החוצה כדי לסחור בין הגויים לטובת עם ישראל. אלא, שהתנועה הזאת היא גם בכיוון הפוך – באים לארצנו הקדושה סוחרים מכל מיני ארצות, האומרים לעצמם: אם כבר טרחנו להגיע עד הלום, בואו נראה מהו העם הזה, הנודעים כעם ה'. לפי מה שאומר רש"י, נראה כי הם מכירים בנו כעם מאד, מאד מגוון – איננו נראים דומים זה לזה, אין לנו דעות דומות, אין כביכול קשר של דמיון בינינו. והנה, הגויים האלה מגלים שאף-על-פי-כן ולמרות הכל – אנחנו כולנו אוכלים 'מאכל אחד' [=כשר] ועובדים א-לוה אחד, דבר שרואים בבירור בעבודת ה' הפומבית שלנו בירושלים. וזה בא להם כתגלית – הם לא ציפו לכך. כי הם אינם מכירים אותנו באמת!

הגיוון והשוני הם חלק אינטגרלי של עם הסגולה הזה. אנחנו כן שונים זה מזה. 12 שבטים היינו בתחילה, כל אחד מגלה פן אחר של אביו. היה אפשר לחשוב שאין בינינו

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום א', ט"ו בכסלו תשס"ה (28 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

קשר של ממש – אך אין הדבר כך. הפיזור לגלות 'גילה' לעינינו כמה שאנחנו שונים זה מזה, ולעיני הגויים כמה שאנחנו קשורים זה בזה. ומי צודק...?

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ראשון

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל